

Ислом Нури

Аллоҳ таоло “Мужодала” сурасининг 11-оятда шундай дейди:

«Эй мўминлар, қачон сизларга (мажлис-суҳбатларда дўст-биродарларингиз келиб: «Бизларга ҳам шу мажлисдан) жой беринглар», дейилса, дарҳол жой беринглар, Оллоҳ сизларга ҳам (Ўз жаннатидан) жой берур.»

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَنْ جَاءَ مَجْلِسًا فَلَمْ يَجِدْ فِيهِ مَقْعِدًا فَلْيَسْتَأْذِنْ مِنْ أَهْلِ الْمَجْلِسِ أَنْ يُعْطِيَ مَقْعِدًا لِيَأْتِيَ فِيهِمْ بِمَنْ يَتَّقَى اللَّهَ وَيُحِبُّ مَجْلِسَهُمْ وَيُحِبُّونَ مَجْلِسَهُ» : «بِئْسَ الْوَجْهَ لِمَنْ جَاءَ مَجْلِسًا فَلَمْ يَجِدْ فِيهِ مَقْعِدًا» (أبو داود).

Ибн Умар розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинган муттафақун алайҳ ҳадисда Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам: «Бир киши бошқа бир кишини ўрндан турғизиб, унинг ўрнига ўтирмасин. Балки, орани очиб, жой беринглар», дедилар.

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَنْ جَاءَ مَجْلِسًا فَلَمْ يَجِدْ فِيهِ مَقْعِدًا فَلْيَسْتَأْذِنْ مِنْ أَهْلِ الْمَجْلِسِ أَنْ يُعْطِيَ مَقْعِدًا لِيَأْتِيَ فِيهِمْ بِمَنْ يَتَّقَى اللَّهَ وَيُحِبُّ مَجْلِسَهُمْ وَيُحِبُّونَ مَجْلِسَهُ» : «بِئْسَ الْوَجْهَ لِمَنْ جَاءَ مَجْلِسًا فَلَمْ يَجِدْ فِيهِ مَقْعِدًا» (أبو داود).

Имом Муслим Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилган ҳадисда Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам: «Биронтангиз ўтирган ўрндан туриб, сўнг яна қайтиб келса, у ўша ерга ҳақлироқдир», дедилар.

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَنْ جَاءَ مَجْلِسًا فَلَمْ يَجِدْ فِيهِ مَقْعِدًا فَلْيَسْتَأْذِنْ مِنْ أَهْلِ الْمَجْلِسِ أَنْ يُعْطِيَ مَقْعِدًا لِيَأْتِيَ فِيهِمْ بِمَنْ يَتَّقَى اللَّهَ وَيُحِبُّ مَجْلِسَهُمْ وَيُحِبُّونَ مَجْلِسَهُ» : «بِئْسَ الْوَجْهَ لِمَنْ جَاءَ مَجْلِسًا فَلَمْ يَجِدْ فِيهِ مَقْعِدًا» (أبو داود).

Имом Абу Довуд ва имом Термизий ривоят қилган ҳадисда Жобир ибн

Ислом Нури

Самура розияллоху анху шундай дейди: Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи ва салламнинг ҳузурларига келсак, мажлис тугаган ерга ўтирардик.

«...» (Мажлис тугаган ерга ўтириш одоблари).

Имом Муслим ва имом Абу Довуд ривоят қилган ҳадисда Жобир ибн Самура розияллоху анху шундай дейди: Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи ва саллам масжидга кирдилар, одамлар бир неча ҳалқа бўлиб ўтиришган эди, «Бу нимаси, нега бўлиниб-бўлиниб ўтирибсизлар?!» дедилар.

Шарҳ:

Мажлисда йиғилиб ўтириш ва тарқоқ бўлмаслик, шунингдек, бир киши бировнинг ўрнига ўтириш мақсадида уни ўрнидан турғизиб юбормаслиги Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи ва саллам йўллаган ўтириш одобларидан. Ўтирганлар сурилиб, янги келган одамга жой беришлари лозим. Агар бир одам ўтирган ўрнидан туриб кетиб, кейин яна қайтиб келса, ўз ўрнига ўтиришга ҳақлироқдир. Янги келган одам эса қаерда бўш жой бўлса, шу ерга ўтиради.

Бугунги дарсдан олинadиган фойдалар:

1. Ўтиришларда жамланиш ва тарқоқ бўлмаслик суннат.
2. Ўтирган одамни турғизиб, ўрнига ўтирилмайди, балки ўтирганлар сурилиб жой беради.
3. Янги келган одам қаерда бўш жой бўлса, ўша ерга ўтиради.
4. Бир одам ўтирган жойидан туриб кетиб, кейин яна қайтиб келса, ўз жойига ҳақлироқ.